

Γενικά

Θαλασσ. μεταφ

Περσικός

Παρναμά

Παφός

Κερυνεία

Αμμόχωστος

Δημ. Έρχα

ο Περσικός

Κύπρος → Αιχμήτος

φωτιστικός (φαρμακ.)

Δημ. Έρχα

ο Σιδωνικός

αμμόχωστος

Αδωνίσις

Παφός

φαρμακία

Εμπορία

Εμπορία

Η ΔΥΣΑΡΕΣΚΕΙΑ

ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ

υπό Ε. Χάγαθ.

[Συνέχεια. Ίδε προηγούμενον ἀριθμὸν.]

Οὐδεὶς ὑπάρχει ἐν Κύπρῳ ἀσφαλῆς λιμὴν, δυνάμενος νὰ περιλάβῃ σκάφη εὐρύτερα σπογγαλιευτικῶν λέμβων. Ἐν Λεμεσῶ καὶ Λάρνακι ἰδρύθησαν μικραὶ ἀποβάθραι, ἀλλὰ τὰ μεγάλα ἀτμόπλοια τοῦ Λεὺθ καὶ τῶν Messageries ἀγκυροβολοῦσιν εἰς ἀπόστασιν ἡμίσεως μιλίου καὶ ἐν κακοκαιρίᾳ οὐδὲ προσεγγίζουσιν. Οἱ λιμένες τῆς Πάφου καὶ τῆς Κυρηνείας ἐγένοντο προσιτοὶ εἰς ἀλιευτικὰ πλοιάρια. Ἀλλ' ἡ ποτὲ περίφημος Ἀμμόχωστος μένει παραδοδομένη εἰς τὴν καταστροφὴν. Ἵπῃρχεν ἐποχὴ, καθ' ἣν δ λιμὴν ἐκεῖνος ἦτον μετὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὁ τρίτος ἐν τῇ Μεσογείῳ, ὑπερτερῶν Ἑνετίας καὶ Γενούης, θὰ ἠδύνατο δὲ καθαρῶς μένος νὰ καταστῇ καὶ νῦν τὸ ἐμπορικὸν κέντρον τῆς Συρίας. Πολλὰ ἐγένοντο σχέδια καὶ αἱ δαπάναι τοῦ καθαρισμοῦ τοῦ ἐνδοτέρου λιμένος ὑπελαγίσθησαν ὑπὸ διαφόρων εἰς 80—300 χιλιάδας λίρας. Ἀλλὰ τὰ σχέδια ἐναυάγησαν, διότι δὲν συνεφώνησαν αἱ ἐν Ἀγγλίᾳ στρατιωτικαὶ καὶ ναυτικαὶ ἀρχαὶ περὶ τοῦ ζητήματος τῆς ὀχυρώσεως. Οὕτως ἡ Κύπρος δὲν ἔχει ἀξιοπρεπὴ διέξοδον τῶν ἐμπορευμάτων τῆς, νῆσος δὲ κατέχουσα θέσιν ἀπαράμιλλον ἐν μέσῳ τῆς Αἰγύπτου, τῆς σουεζικῆς διώρυγας, τῶν παραλίων τῆς Συρίας, εἰς ὧν τὴν προστασίαν ἀπεβλέψαμεν ἄλλοτε, καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐνθα θάπτον ἢ βράδιον θ' ἀντιμετωπίσωμεν ρωσικὴν πρᾶξιν, οὐδὲν δύναται νὰ σκιάσῃ πολεμικὸν σκᾶφος. Ἐπὶ βραχέως παραλίαις ἐχούσης ἑκτασιν ἑκατοντάδων μιλίων καὶ κατεσπαρμένης δι' ὕψάλων καὶ σκοπέλων ἐπὶ τὰ μόνον ὑπάρ-

Εἰρη. "Φωνὴ τῆς Κύπρου"

19/31 Aug. 1889

χουσι φάροι καὶ ἐξ αὐτῶν μόνον τρεῖς
 φέγγουσιν εἰς ἐπαρκῆ ἀπόστασιν. Πλήν
 τῶν περι τὴν πρωτεύουσάν περιπάτων,
 δύο καὶ μόναι ὑπάρχουσι «χειμεριναί»
 ὁδοί, ἡ ἀπὸ Λάρνακος εἰς Λευκωσίαν, ἔ-
 χουσα ἔκτασιν 28 μιλίων, καὶ ἡ ἀπὸ
 Λεμεσσοῦ εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ ὄρου Τρωάδου
 στρατόπεδον, ἔχουσα ἔκτασιν 30 μιλίων.
 Αἱ λοιπαὶ δὴθεν ὁδοὶ εἶνε βαταὶ μόνον ἐν
 καλοκαίρῳ. Ἡ Πάφος ἀπομονοῦται με-
 τὰ διήμερον βροχὴν, ὃ δὲ περιγηγῆς, ὃ
 ἀπεργάσενος ἐκ Λευκωσίας εἰς Λεμετ-
 σὸν διὰ τῆς ὑπαρχούσης ἀτραποῦ, ἐνδέ-
 χεται νὰ μείνῃ πεφυλαχισμένος καθ' ὁδὸν
 ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα. Περὶ σιδηροδρόμων
 οὔτε λόγος. Ὁ κυβερνητικὸς μηχανισμὸς
 κατηρτισθὴ πλήρης, ἀλλ' οἱ ὑπάλληλοι
 εἶνε ὀλιγαριθμότεροι τοῦ δέοντος, οὐδ'
 ἀμείβονται λίαν γενναίως. (!!) Ἐργά-
 ζονται μετὰ ζήλου καὶ περιποιούσι τι-
 μὴν εἰς τὴν ἀγγλικὴν ὑπηρεσίαν, ἀδικον
 δ' ἔχουσιν οἱ Κύπριοι ἀποδίδοντες τὸ
 πταίσμα εἰς αὐτούς. Ἡ ἀστυνομικὴ δύ-
 ναμις εἶνε ὀλιγαριθμὸς, μισθοδοτεῖται δὲ
 γλίσχως. Οἱ χρησιμότεροι τῶν ἱθαγενῶν
 δὲν κατατάσσονται εἰς αὐτήν, ἐν ἀγρίοις
 δὲ διαμερίσασιν οἷον τὸ τῆς Πάφου ἢ
 ἀστυνομία παλαίει ἀλυσιτελῶς κατὰ πλη-
 θύσμου ἐκ τῶν κακουργωτέρων ἐν Ἀνα-
 τολῇ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν φόνων κατὰ τὰ
 τελευταῖα δύο ἔτη ἐμποιεῖ φρίκην. Οὕ-
 τως ὑπὸ τὴν πεπολιτισμένην ἡμῶν ἐξου-
 σίαν αἱ κυβερνητικαὶ δαπάναι ἐν Κύπρῳ
 ἡλαττώθησαν εἰς βαθμὸν καθιστῶντα
 τὴν διαχείρησιν ἀλυσιτελεῖ, ἔλειψε δὲ
 σχεδὸν πᾶσα ὑπὲρ δημοσίων ἔργων
 δαπάνη δυναμένη ν' ἀναπτύξῃ τὴν νη-
 σον καὶ νὰ καταστήσῃ δῆλην τὴν δια-
 φοράν μεταξὺ τῆς τελευταίας δεκάδος καὶ
 τῶν πρὸ αὐτῆς ἐκατονταετηρίδων. Ἀλ-
 λά διατελεῖ τοῦλάχιστον ὁ Κύπριος εἰς τὴν
 οὐχὶ προσδευτικὴν, ἀλλ' ἐνθαλμονα κατὰ-
 στασιν τοῦ χωρικοῦ τῆς Μ. Ἀσίας, ὅστις
 οὐδένα σχεδὸν ἀποτίνει φόρον εἰς πατρικὴν
 διαχείρησιν, μὴ ἐπιτελοῦσαν μὲν δημό-
 σια ἔργα καὶ μὴ καταβάλλουσιν τὰς ὀ-
 φειλάς της, ἀλλὰ καὶ μὴ ζητοῦσαν παρὰ
 τῶν ὑπηκόων, ἢ ὅ,τι ἀπαιτεῖται πρὸς

Εφημ. "Φωνὴ τῆς Κύπρου"

19) 31 Aug. 1829

συντήρησιν τῶν κυβερνητῶν. Πολλοὺ γε
 καὶ δεῖ! Ὁ Κύπριος καταβάλλει εἰς
 παντοίους φόρους περὶ τὴν μίαν ἀγγλι-
 κὴν λίραν ἀνὰ κεφαλὴν, τὸ ποσοστὸν δὲ
 τοῦτο εἶνε τεράστιον, προκειμένου περὶ
 πληθυσμοῦ ἀπιστεύτως πτωχοῦ. Καὶ ὁ-
 μως σχεδὸν οὐδὲν ἀπολαύει τῶν ἀγαθῶν
 πεπολιτισμένης διοικήσεως. Καὶ διατί;
 Διότι ἡ ἡμιδάρβαρος νῆσος ὑπὸ πεπολ.
 διοίκησιν μόνον τὸ ἥμισυ τῶν ιδίων
 προσόδων διατίθῃσιν ὑπὲρ αὐτῆς, τὸ δ'
 ἥμισυ καταβάλλει ἀνὰ πᾶν ἔτος ὑπὲρ
 σκοπῶν, οἵτινες οὐδαμῶς τὴν ἐνδιαφέ-
 ρουσι, μηδ' ὀβολὸν λαμβάνουσα ἀμέσως
 ἢ ἐμμέσως παρὰ τῆς αὐτοκλήτου δε-
 σποίνης. Ἐν τούτῳ ἔγκειται τὸ πικρὸν,
 τὸ γνήσιον παράπονον τῶν νησιωτῶν, οὐ
 ἔρμηνευς ἐγένετο ἡ ἐπιτροπὴ. Αἱ 92
 χιλιάδες λίραι, αὗτινες ἐπρόκειτο νὰ δι-
 δωνται εἰς τὸν Σουλτάνον ὡς ἀποζημιώ-
 σεις, διετέθησαν βραδύτερον, ὅπως κατα-
 δάλλωνται ἐν μέρει οἱ τόκοι τοῦ τουρκι-
 κοῦ δανείου τοῦ 1855, συνομολογηθέντος
 ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας·
 ἀλλ' ἐκ τῆς μεταβολῆς οὐδαμῶς ὠφελή-
 θη ἡ νῆσος, κατέστη μάλιστα, τοῦναν-
 τίον, δυσχερεστέρα πᾶτα ἀναθεώρησις.
 Οἱ εὐθυνόμενοι ἐπὶ τῇ ἀρχικῇ συμφωνίᾳ
 ὀφείλουσι νὰ δηλώσωσιν ἂν ἐφρόνουν ὅτι
 ἡ Κύπρος ἔπρεπε νὰ καταδάλλῃ ὑπὸ
 τοῦς Ἀγγλοὺς ἀβोधήθητος ὅτι ὑπὸ τοῦς
 Τούρκους. Ἰσως ἐσκέπτοντο ὅτι ἡ νῆσος,
 καθὼ προωρισμένη νὰ καταστῇ στρατη-
 γικὸν ἄρμηστήριον καὶ κέντρον εὐρυτέρας
 προστασίας ἐπὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἔμελ-
 λε νὰ λαμβάνῃ χορηγίαν παρὰ τῆς
 αὐτοκρατορικῆς κυβερνήσεως· ὅτι δὲ θ'
 ἀνεπτύσσετο τοσοῦτον ταχέως καὶ θ'
 ἀπερρόφα τόσα ξενικὰ κεφάλαια, ὥστε ὁ
 φόρος τῆς ὑποτελείας μικρὸν θὰ ἐβάρυνεν
 αὐτήν. Ἀλλ' ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι το ζή-
 τημα διεξήχθη μετὰ τῆς πρὸς τοῦς ἀριθ-
 μούς περιφρονήσεως, ἥτις διέκρινε τὴν
 ἁσιατικὴν πολιτικὴν τῶν συντακτῶν τῆς
 περὶ Κύπρου συμβάσεως. Ἄς ἀποκτή-
 σωμεν τὴν νῆσον (ἔλεγον) καὶ ἔπειτα σκε-
 πτόμεθα περὶ τοῦ μέλλοντός της», ἴσως
 δὲ τὸ δόγμα τοῦτο δὲν θ' ἀπέβαινε λίαν

Συμφ. "Φωνὴ τῆς Κύπρου"

19)31 Αὐγ. 1889

ὀλέθριον, ἐὰν μὴ ἐξήρτητο ἢ ἐξωτερικῇ
ἡμῶν πολιτικῇ ἐκ βουλευτικῶν ἐκλογῶν.
Ἀλλὰ μετὰ ἐν ἔτος ἐπὶ ἤλθεν ὑπουργικὴ
μεταβολή, ἀναδιβάσασα εἰς τὴν ἀρχὴν
τοῦ ὅλως ἀδιεφοροῦντος περὶ Κύπρου.
Τὸ ἀρχικὸν σχέδιον, οἷον δὴ ποτε ἂν ἦτον,
ἐλησμονήθη καὶ ἡ Κύπρος ἐθεωρήθη ὡς
περιττὸν ἐνόχλημα, ὡς μεμονωμένον
ἐξάρτημα, αὐτὴν ἐγκατάλειψιν δὲν ἐπέ-
τρεπε μὲν ἡμῖν ἡ τιμὴ, ἀλλ' ὅπερ ἔπρε-
πε νὰ συντηρῆται ἄνευ διεπάνης τῶν
Ἀγγλῶν φορολογουμένων. Οἱ μύριοι ἄν-
δρες τῆς κατοχῆς ἡλατωθήσαν εἰς ἐν ἡ-
μίταγμα, ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸ πρῶτον ἔ-
τος τῆς κατοχῆς οἱ ἀτρατιῶται, ἐκτεθέν-
τες εἰς καυστικὸν ἥλιον, ἔπαθον ἐκ πυρε-
τῶν, ἢ ὑγιεινοτάτη καὶ ξηροτάτη τῶν
νήσων τῆς Μεσογείου διεβοήθη ὡς λοι-
μώδης. Αἱ διαστάσεις τῆς ἀρχικῆς ὀρ-
γανώσεως περιεστάλησαν, τὸ ἐξ ἰθαγε-
νῶν σύνταγμα δὲν κατηρτίσθη, ὁ λιμὴν
δὲν ἐσκάπη καὶ οὔτε ἀμέσως, οὔτε ἐμ-
μέσως εἰσῆχθησαν κεφάλαια. Τὸ μόνον
μέρος τοῦ προγράμματος, ὅπερ ἔμεινεν
ἀμειλίκτως ἀναλλοίωτον, ἦν τὸ περὶ ἐ-
πηρείας καταβολῆς 92000 λιρῶν ἐκ προ-
σόδων ἀνερχομένων εἰς 186 χιλιάδας.

[ἀκολουθεῖ]

Εφημ. "Φωνὴ τῆς Κύπρου"

19)31 Aug. 1899